

Module

Financiële Begeleiding

Tijdens de intakefase is duidelijk geworden welke begeleiding een hulpvrager nodig heeft. De begeleiding kan bestaan uit financiële begeleiding en/of begeleiding door flankerende hulp. Deze onderdelen worden opgenomen in het plan van aanpak en worden uitgewerkt in het begeleidingsplan. In deze module komt de financiële begeleiding aan bod.

Doel

Het doel van het aanbieden van financiële begeleiding is het versterken en/of ontwikkelen van de kennis, vaardigheden, competenties en/of gedrag van de hulpvrager, waarna de hulpvrager weer zelfstandiger zijn financiën kan oppakken. Indien het niet lukt om volledig zelfstandig de financiën op te pakken, bijvoorbeeld in het geval van beschermingsbewind, is het doel om iemands financiële situatie stabiel te maken en te houden. Na de begeleiding is de hulpvrager in staat om zelfstandig de financiële situatie stabiel te houden.

Wettelijk kader

De kaders voor de financiële begeleiding volgen uit de bepalingen van:

- de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs);
- het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs);
- de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- het gemeentelijk beleidsplan schuldhulpverlening;
- de Wet op het consumentenkrediet (Wck).

Vereiste kennis

De financieel hulpverlener moet kennis hebben van het wettelijk kader en van:

- de handreiking 'Het begeleiden van inwoners vanuit de elementen basisdienstverlening' van de VNG en de NVVK;
- het schuldhulpverleningsproces;
- stress-sensitief werken;
- motiverende gespreksvoering;
- systematisch/methodisch werken;
- de sociale, lokale, kaart en inkomensondersteunende maatregelen.

Beschrijving

De inhoud van de financiële begeleiding richt zich op de kennis, vaardigheden en/of competenties van de hulpvrager die versterkt of ontwikkeld moeten worden. De financiële begeleiding kan bestaan uit budgetbeheer, budgetcoaching, budgetbegeleiding en/of beschermingsbewind. De hiervoor genoemde vormen van begeleiding zijn nader uitgewerkt in de betreffende modules. Op het moment dat financiële begeleiding wordt aangeboden als apart product, zonder schuldregeling, maakt het verbeteren van de financiële situatie door het maximaal gebruikmaken van financiële maatregelen ook onderdeel uit van de financiële begeleiding. Je bepaalt, rekening houdende met de uitkomsten van de intakefase, wat de hulpvrager al kan en waar begeleiding nodig is. Op de punten waar begeleiding nodig is, worden begeleidingsdoelen opgesteld. De begeleidingsdoelen en de in te zetten begeleiding stel je steeds in overleg met de hulpvrager vast en leg je vast in het begeleidingsplan.

Begeleidingsplan

Het begeleidingsplan is een uitwerking van de manier waarop de begeleiding wordt ingezet. Het begeleidingsplan ziet er voor elke hulpvrager anders uit. In het begeleidingsplan is in elk geval het volgende opgenomen:

- a. beginsituatie;
- b. inschatting van mogelijkheid tot uitstromen (met motivatie);
- c. aanwezige andere hulpverlening;
- d. taakverdeling tussen hulpverleners;
- e. waar de hulpvrager mee aan de slag gaat;
- f. geschatte duur van begeleiding;
- g. subdoelen en einddoelen, deze worden in samenspraak met de hulpvrager vastgesteld;
- h. (sub)doelen waaraan komende periode gewerkt gaat worden;
- i. momenten van evaluatie.

In het begeleidingsplan worden de producten opgenomen die nodig zijn om het einddoel van de begeleiding te bereiken. Daarbij moet de ondersteuning worden gekozen die zo licht is als kan en zo zwaar als nodig is, aansluitend bij

de eigen kracht van de hulpvrager. Bij de geschatte duur van de begeleiding moet gekozen worden voor een duur die zo kort als mogelijk is en zo lang als nodig. De duur van de financiële begeleiding hoeft niet gekoppeld te zijn aan de duur van de schuldregeling. Het proces van de in te zetten producten wordt verder omschreven in de betreffende modules.

Evalueren en herzien begeleidingsplan en plan van aanpak

Tijdens het uitvoeren van het begeleidingsplan wordt het plan periodiek geëvalueerd en indien nodig herzien. De intensiteit van het evalueren is, net zoals de intensiteit van de begeleiding, afhankelijk van de begeleidingsbehoefte van de hulpvrager. Het evalueren gebeurt op basis van het bij de intakefase gebruikte meetinstrument. Door het inzetten van het meetinstrument wordt de voortgang gemeten en wordt zowel voor de financieel hulpverlener als voor de hulpvrager inzichtelijk wat de resultaten van de begeleiding zijn. Bespreek en bepaal samen met de hulpvrager of de begeleiding afgerond kan worden of dat er nog begeleiding nodig is. Die begeleiding kan ook bestaan uit een andere vorm van begeleiding. Als het nodig is om de hulpvrager door te verwijzen naar flankerende hulp dan zorg je voor een warme overdracht.

Als uit de evaluatie blijkt dat bijstelling van de begeleiding gewenst of noodzakelijk is, kan het begeleidingsplan en, indien nodig, het plan van aanpak worden herzien. Bij het aanpassen van het plan van aanpak, bijvoorbeeld bij het inzetten van een nieuwe/andere vorm van begeleiding, moet een nieuwe beschikking worden gestuurd. Als alleen het begeleidingsplan wordt aangepast heeft dat geen nieuwe beschikking te worden verstuurd.

Volgen

Als bij de evaluatie blijkt dat aan alle doelen, zoals opgenomen in het begeleidingsplan, is voldaan, volgt een periode van volgen. Ook de wijze waarop en de inhoud van het volgen wordt in samenspraak met de hulpvrager bepaald en vastgelegd in het begeleidingsplan.

De term volgen kan ook vervangen worden door een andere term als deze passender of wenselijker wordt bevonden. De periode van volgen duurt zo lang als nodig en zo kort als mogelijk is.

Tijdens de periode van volgen heeft de financieel hulpverlener bij voorkeur elke maand contact, en indien mogelijk een afspraak, met de hulpvrager. Het is van belang om in de periode van volgen met de hulpvrager strategieën te ontwikkelen om terugval te voorkomen. Daarnaast is het van belang om te anticiperen op mogelijke terugval. Om terugval zo veel mogelijk in beeld te krijgen moeten de vroegsignalen worden gekoppeld aan lopende dossiers.

In de periode van volgen kunnen de volgende onderwerpen aan bod komen:

- Werkt de aanpak van de hulpvrager om financieel gezond te blijven?
- Lukt het de hulpvrager om voorbereid te zijn op toekomstige veranderingen?
- Lukt het de hulpvrager om zelf de financiën te kunnen regelen?
- Heeft de hulpvrager voldoende vertrouwen ontwikkeld?
- Wat zijn signalen dat het mogelijk niet goed gaat?

Als de hulpvrager in de periode van volgen toch terugvalt, dan wordt het begeleidingsplan opnieuw geëvalueerd en zo nodig aangepast. In dat geval wordt opnieuw bekeken welke begeleiding de hulpvrager nodig heeft en wat voor de hulpvrager het meest passend is. Begeleiding kan terugval niet altijd voorkomen. Om die reden is het van belang om bij terugval – bijvoorbeeld gemeld vanuit de vroegsignalering – altijd persoonlijk contact op te nemen en te bekijken wat de hulpvrager nodig heeft.

Na de periode van volgen wordt met de hulpvrager bekeken of verlenging nodig is, of dat de periode van volgen kan worden afgesloten.

Nazorg

Financiële begeleiding en nazorg lopen naadloos in elkaar over. Nazorg is uitgewerkt in de afzonderlijke module Nazorg.

Beëindigingsbeschikking

Na afloop van de periode van nazorg moet een beëindigingsbeschikking aan de hulpvrager worden gestuurd, tenzij de beschikking volledig en zonder wijzigingen is uitgevoerd. Er is bezwaar en beroep mogelijk tegen de beschikking.

Begeleiding tijdens Wsnp

De Wsnp-bewindvoerder heeft geen wettelijke taak om financiële begeleiding aan te bieden. Echter ook voor de groep hulpvragers die in de Wsnp terecht komen is het van belang dat zij over voldoende kennis, vaardigheden, competenties en/of gedrag beschikken om na afloop van de Wsnp zonder ondersteuning zelfstandig verder te kunnen. Daarom zet je het begeleidingsplan voort tijdens de (aanvraag van de) Wsnp. In dat geval wordt geen beëindigingsbeschikking verstuurd bij toekenning van de Wsnp maar verloopt de begeleiding op basis van het opgestelde plan van aanpak en het begeleidingsplan.

Aandachtspunten tijdens de begeleiding

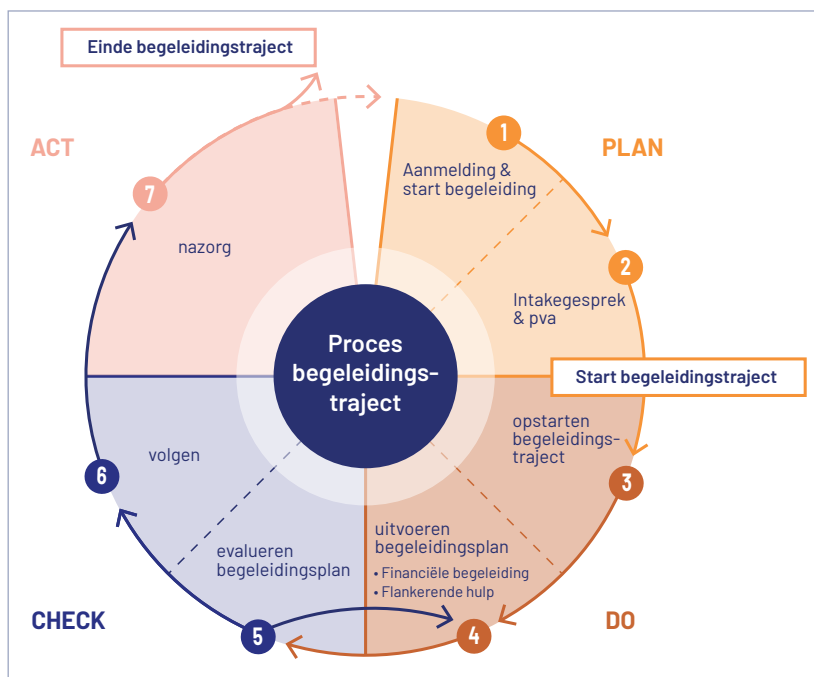
Maak het de hulpvragers makkelijk om mee te werken. Stem je gespreksvoering en begeleiding goed af op de hulpvrager. Denk aan gesprekken buiten kantooruren zodat een hulpvrager geen vrij hoeft te nemen, een bereikbare en rustige locatie of online begeleiding. Zorg ervoor dat je overeenstemming hebt met de hulpvrager over de in te zetten begeleiding. Begeleiding werkt namelijk alleen als de hulpvrager zelf ook de behoefte/noodzaak hiervan inziet.

Wanneer de hulpvrager niet is verschenen op een gesprek of de afspraken uit het begeleidingsplan en/of het plan van aanpak niet nakomt, dan kan dat veroorzaakt zijn door de stressvolle omstandigheden. Om onnodige uitval te voorkomen kun je het volgende doen:

- Ga na of de hulpvrager ook te maken heeft met andere hulpverleners en attendeer die erop dat de hulpvrager niet is verschenen op de afspraak.
- Vraag na wat de reden is waarom de hulpvrager niet is verschenen op een gesprek of de afspraken uit het begeleidingsplan niet heeft nagekomen, wat daaraan te doen is en of het wenselijk is om de afspraken aan te passen.

Als je de begeleiding tussentijds beëindigt, dan stuur je de hulpvrager een beschikking tot beëindiging. De begeleiding maakt onderdeel uit van de Wgs beschikking waar ook de schuldhulpverlening onderdeel van uitmaakt. Een beschikking tot beëindiging zal doorgaans dus ook een beëindiging van de schuldhulpverlening tot gevolg hebben. De beschikking voorzie je van argumentatie. Er is bezwaar en beroep mogelijk tegen de beschikking.

Proces

© mei 2025 NVVK

Alle auteursrechten en andere intellectuele eigendomsrechten op de inhoud van deze Module berusten bij de NVVK, branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren. Gebruik van en verwijzing naar de bepalingen in deze Module is slechts toegestaan onder vermelding van de bron. De NVVK is niet aansprakelijk voor de wijze waarop niet-leden van de vereniging de bepalingen uit deze Module ten uitvoer brengen.

